నవ్వింది జాబిల్లి

మనస్సు కోతిలాంటిదేనంటే ఒప్పుకోకతప్పదు. కుదురుగా కూర్చున్నట్టే కూర్చుని అంతలోనే త్రుళ్ళి త్రుళ్ళిపడుతుంది. పక పకా నవ్వుతూనే బావురుమని ఏడుస్తుంది.

అది కల్గించే అనుభూతులు ఎప్పటికప్పుడే విచిత్రంగా వుంటాయి.

హేమలత అలాగే ఓచిత్రమైన అనుభవంలో చిక్కుకొంది.

"నువ్వీమధ్య చాలా మారిపోతున్నావు హేమా !"—అన్నాడు శేఖర్ మరోసారి.

భార్యమీద తన అభిప్రాయం తరుచూ వెలిబుచ్చుతూనే వున్నాడు.

భర్త అలా అన్నప్పుడల్లా త్రుళ్ళిపడి తనని తను తమాయించుకోటానికి ప్రయత్నిస్తూ నవ్వేస్తుంది హేమలత. "నేనా ? మారిపోతున్నానా ? ఇది మరీబావుంది." అంటుంది అతి నిర్లక్ష్యంగా.

"చూడు. నీ నవ్వులోకూడా మునుపటి కాంతిలేదు."

"ఊఁ ఏం మారిపోయానో చెప్పండి చూదాం."

"అదే అర్థంకాకుండా వుంది. ఎటూ ఆలోచించలేకపోతున్నాను."

"నువ్వు నువ్వుగా మాత్రంలేవు. అంత వరకూ చెప్పగలను."

ఇక శేఖరం కళ్ళలోకి సూటిగాచూడలేక హేమలత చూపులు దించేసుకుంది.

"అంతా మీ భ్రమ. నేనేమీ మారలేదు. ఎప్పటిలాగే వున్నాను."

"అంతేనంటావా?" రెట్టించిన శేఖరాన్ని.

"అంతగాక ఇంకేంత ?" అంటూ వదిలించుకోవాలని ప్రయత్నించింది.

"కాదు. కాదు. అంతకాదు, ఎంతో వుంది ..ఎంతోవుంది." అంటూ ఎవరో కసికొద్దీ తనగుట్టు బయటపెట్టేస్తున్నట్టు దిక్కుంలు చూసింది. "అంతా మీభ్రమ. నేనేమీ మారలేదు."—అని శేఖరాన్ని మభ్యపెట్టగలదేగానీ క్ష ణ కా లం కూడా మౌనం వహించని తన మనస్సునెలా మూగపరచగలదు ? తను ఎంతమారిందో, ఎందుకుమారిందో తనకితెలుసు. తనని చూసి ఎవరో భ్రమపడుతున్నారని తనే భ్రమపడుతోందేమో ! తన కల్పనలన్నీ కట్టిపెట్టి అంతరాత్మముందు తలదించక తప్పదు.

ఏమీ చెయ్యలేనిదానిలా నిట్టూర్చింది హేమలత.

శేఖరం అడిగిన ప్రశ్నలు ఎప్పుడూ తనని వెన్నాడుతూనే వున్నాయి.

"నువ్వెందుకు మారిపోయావు ?——"ఖర్మ కాకపోతే తనేం చెప్పగలదు. జరిగిందంతా

ముప్పాళ రంగనాయకమ్మ

కాలప్రభావంమీదికి నెట్టివేసి నిర్దోషిగా తనకి తప్పించుకోవాలనిపిస్తోంది. కొన్ని కొన్ని క్షణాలు చాలా పెద్దగా పరిణమిస్తాయి. వాటి ప్రభావం గుడ్డిగా ఎక్కడెక్కడికో ఈడ్చుకుపోతుంది.

కాకపోతే ఏమిటి? తనకెందుకింత చాంచల్యం? తనలో ఎందుకిటువంటి బలహీనత? మంచిచెడ్డలు తనకేం తెలీవని? లోకజ్ఞానంమాత్రం తనకేం తక్కువని?

అప్పటికి జీవితంలో వేలాదిమంది మగవాళ్ళని చూసింది. కాని....కాని,...అంతటి నవమన్మథుణ్ణి ఎన్నడూ చూడలేదు. నిజమే. అయితేమాత్రం ఎందుకింత మార్పు తనలో? ఎప్పటికైనా అతన్ని అందుకోగలదా?....భ్రమ!...,బాధగా కణతలు నొక్కుకుంది హేమలత. అతని ఆలోచన వచ్చినంతమాత్రానేశరస్సుభారమైపోతుంది. శరీరం వశం తప్పుతుంది. మనస్సంతా కలత బారిపోతుంది.

ఎంతవద్దనుకున్నా....ఎంత తుడిచివేసుకున్నా....ఆ జగన్మోహన విగ్రహం ఎదుట ప్రత్యక్షమౌతూనేవుంది. ఆ సౌందర్యమూర్తి క్షణక్షణం తనమతి పోగొట్టి పిచ్చిదాన్ని చేస్తోనేవున్నాడు. ఇకనేం చెయ్యగలదు తను?

ఆరోజు....సరిగ్గా వారంరోజులక్రిందట శేఖరూ, తనూ ఎంతో సరదాగా సినిమా చూస్తూ కూర్చున్నారు థియేటర్లో. ఆశించినదానికన్నా అమోఘంగా నడుస్తోన్న సినిమాని వుత్సాహంగాచూస్తూ - నెమ్మదిగా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ....అప్పుడప్పుడూ విమర్శించుకొంటూ .... తెలీని విధంగా కాలం గడిపేస్తోంటే వెండితెర మీద - "విశ్రాంతి." మెరిసింది. వెను వెంటనే హాలంతా దీపాలు వెలిగి పట్టపగలయింది.

"బైటికి వెళ్దాం. వస్తావా హేమా?" అన్నాడు శేఖర్ లేస్తూ.

"నేను రానులెండి." అంది తను బద్ధకంగా.

"పోనీ నీకేమైనా కావాలా?"

"ఏం తెస్తారేమిటి?" అంటూ నవ్వింది తను.

"బిళ్ళలో....బిస్కత్తులో...."

"బఠానీలుకూడా....చాలుగాని వెళ్ళిరండి. నేనేం పాపాయినా?"

"అహా! ఆరిందానిలే...." అనేసి వెళ్ళిపోయాడు శేఖర్! ..శేఖర్ తనని కూడా రమ్మని బైటికితీసుకుపోతే ఎంతబావుండేది? తనకీ క్షోభ తప్పిపోయేదికదూ?—హేమ ఆలోచనలు క్షణకాలం స్తంభించిపోయాయి. ఆపైన జరిగింది నెమరువేసుకోవటానికి ధైర్యం చాలటంలేదు. ఏదో జంకు పుట్టుకొస్తోంది—పదే పదే ఆ ఘట్టాన్ని తిరగతవ్వుకుని....ఆ అనుభూతుల్ని మననం చేసుకుని ఏంచెయ్యగలదు? అదొక దురదృష్టపు సంఘటన అనుకుని మర్చిపోటానికి ప్రయత్నించాలేగానీ ఇలా గుర్తుతెచ్చుకుంటూ బాధపడుతూ కూర్చుంటే నిజంగా తను పిచ్చిదైపోదూ?

మనస్సుని బంధించుకోవాలనీ....ఆపాడు స్మృతిని తుడిచివేసుకోవాలనీ - - హేమయెంత ప్రయత్నించిందో అంత విఫలురాలైంది - వివశురాలై నిట్టూర్చింది. అప్రయత్నంగానే ఆ సంఘటన ఆమె మెదడులో మెదల నారంభించింది.

శేఖర్ బయటికి వెళ్ళగానే హేమ బద్ధకంగా వేళ్ళు విరుచుకుంటూ తలతిప్పి ఓసారి నాలుగువేపులా పరిశీలించబోయింది కుతూహలంగా.

....తళుక్కున మెరుపు మెరిసింది .. ఒక్కక్షణం.

ఆమె గుండెలు అమిత వేగంతో కొట్టుకున్నాయి - మరోక్షణం.

ఆమె చూపులు ఎటూ కదలకుండా ఆ మూర్తిమీద కేంద్రీకరించుకున్నాయి - అతను బైటనుంచి వచ్చి యధాప్రకారం తన సీట్లో కూర్చుని రుమాలుతో నుదురు ఒత్తుకున్నాడు. సిగరెట్ తీసి వెలిగించుకుని వేళ్ళమధ్య నలుపుతూ కుర్చీ వెనక్కివాలి గిర్రున తిరుగుతూన్న పంకాలకేసి చూస్తూ నిర్లిప్తంగా కూర్చున్నాడు గ్రీకు శిల్పంలా.

తనని తను మర్చిపోయింది హేమలత. తన వునికిని పూర్తిగా విస్మరించింది. ఏకాంతంలో వున్నంత చొరవగా దీక్షగా తదేకంగా అతన్ని చూస్తూవుండిపోయింది - ఆ సోయగాన్ని కాదనుకుని కళ్ళు మళ్ళించుకోవటం ఆమెవశంకాలేదు. చటుక్కున అతను చూసినప్పుడైనా తల తిప్పుకోవటం ఆమెకు శక్తికి మించిన పనైంది.

"మన్మధుడు!"....అస్పష్టంగా....తనకే వినిపించనంత రహస్యంగా పెదవులు విడకుండా ఉచ్చరించుకొంది.

భుజంమీద చెయ్యిపడితే ఉలిక్కిపడి తల తిప్పింది.

"బఠానీలు దొరకలేదు హేమా!" అంటూ నవ్వి గుప్పెడు చాక్లెట్లు చేతిలో పోశాడు శేఖర్.

"నిన్న సాయంత్రం నీ పక్కన ఆ చైనావా డెవడోయ్?"

"చైనావాడు కాదయ్యా, మా బావ మరిది వెంకట్రావే. బస్సుకోసం పరిగెడుతూ ఈలోగా ఓ అమ్మాయిని చూసి వెళ్ళివెళ్ళిగోడకిగుద్దుకున్నాట్ట."

వాటినలా గేట్లోకి విసిరికొడదామన్నంత కోపం వచ్చింది హేమలతకు. పైకి కనిపించకుండా చిరాకుగా హేండ్‌బాగ్ తెరిచి చాక్లెట్లన్నీ అందులోపోసింది.

"తినకుండా దాచుకుంటావా?"

"తింటానులెండి తర్వాత." అయిష్టంగా మాట్లాడింది. మధురమైన కలని చెరిపివేసినట్టు అర్థంగాని బాధకు లోనైంది హేమ. నిస్సహాయంగా బుగ్గన చెయ్యి ఆనించుకుని దీర్ఘంగా తెరకేసిచూస్తూ కూర్చుంది. "నిశ్శబ్దం" అని హెచ్చరిస్తూ రెండు బంగారు పక్షులు మంతనాలాడుకుంటున్నాయి తెరమీద. దీపాలన్నీ ఆరిపోయి థియేటరంతా చిమ్మ చీకటి అలుముకుంది.

చటుక్కున తలతిప్పి ఎడంవేపు వారగా చూసింది హేమలత.

అతని సౌందర్యకాంతి ఆ చీకటినికూడా చీల్చుకొంటూవచ్చి ఆమెకళ్ళకు కట్టింది.

మరోకసారి విస్మయంతో చకితురాలైంది హేమ. మగవాళ్ళలో ఇంతటి అందగాళ్ళున్నారన్న సంగతి వూహకుకూడా అందనిది. తను కళ్ళారా చూసివుండకపోతే ఎవ్వరెన్నివిధాల చెప్పినా నమ్మరానిది.

"ఎటు చూస్తున్నావ్ హేమా ? పిక్చర్ చూడవేం ?" హెచ్చరించాడు శేఖర్.

"....చూస్తూనే వున్నాను." నెమ్మదిగా అని తెరకేసి మొహం తిప్పుకొంది హేమ. ఏమీ కన్పించటంలేదు కళ్ళకి. అంతా తెల్లగా పెద్దమచ్చలా అలుక్కుపోయింది. రెండు నిముషాలు రెప్ప వెయ్యకుండా చూస్తూ కూర్చుంది. ఆకళ్ళు ఒక్క ఆ మన్మధుని సోయగాన్ని తప్పితే మరే మీ చూడలేవు. గుడ్డివై కలకాలం గాఢాంధకారంలోనైనా తట్టుకోగలవు గానీ - ఆమూర్తిని విసర్జించి మరో వస్తువుని గ్రహించలేవు.

హేమలత మనస్సంతా గందరగోళమైపోయింది.

అతన్ని....ఎంతసేపు .... ఎంతసేపు.... చూసినా తనివి తీరటంలేదు, ఊరట కల్గటం లేదు. ఆ బొమ్మలకేసి చూడాలన్న వుత్సాహం ఆసక్తి పూర్తిగా కోల్పోయింది.

ఎవరో కీ యిచ్చి విడిచినట్టుగా హేమలత తల నెమ్మదిగా ఎడంవేపుకు తిరిగిపోయింది. రహస్యంగా చూపులు.... ఆతనికోసం వెతుక్కున్నాయి.

అతను ముందుకు వంగి ఆసక్తిగా చూస్తున్నాడు తెరకేసి. కొంచెం ముందు వరసకి దగ్గిరయ్యాడు. ఒక్కసారిగా అతని వేపునుంచి ఏదో సెంటువాసన గులాబిరేకలు గుప్పెళ్ళతో విసిరినట్టు సున్నితంగా వీచింది.

మైమరచి మరబొమ్మే అయింది హేమలత.

అతను....ఒక్కసారి తనకేసి చూడకూడదూ ?....ఒక్కసారి....అకళ్ల ఎంతటి సౌందర్యగోళాలో....! ఆ కళ్ళలోకి తొంగి చూస్తే ఎటువంటి సుందరలోకాలు కన్పడతాయో ! ...అతను ఒక్కసారి మాట్లాడరాదూ ? అకంఠం విప్పి మాట్లాడితేనెమళ్ల నాట్యం చేయవూ ?

అతడు....నిజంగా మానవుడా ? రూపు నూర్చి దిగివచ్చిన మన్మధుడా ? నలకూబరుడా ?....

వకపకలతో థియేటరంతా మార్మోగింది.

కంగారుపడి తలతిప్పేసుకుంది హేమలత - ప్రేక్షకులంతా కడుపులు చెక్కలయ్యేలా నవ్వుతున్నారు. నవ్వలేక అవసోపాలు పడుతున్నారు. పిక్చర్‌లో యేదో జరిగింది. తను చూడలేదు. శేఖర్ తన చేయినొక్కుతూ నవ్వుతోంటే నెమ్మదిగా విడిపించుకుని ఒడిలో దాచుకుంది.

అందరితో కలిసి నవ్వుతున్నాడు.... అతనుకూడా హాయిగా. ఆ నవ్వు యెంత సమ్మోహనకరంగా వుందనీ! మధురగానం వంటి ఆ నవ్వువింటూ - శ్రావ్యమైన ఆ రాగం వింటూ స్పృహలు కోల్పోవచ్చును. మేఘాలలో తేలిపోవచ్చును.

"ఎందుకు హేమా ! అంత పరధ్యానంగా వున్నావు ? ఛా ! నువ్వు సరిగా పిక్చర్ షాలో అవటంలేదు." కొంచెం విసుక్కున్నాడు శేఖర్.

"అబ్బ ! ఏమిటో తలనొప్పిగావుంది." బాధగా కణతలు నొక్కుకుంది హేమ.

"అదేం ? ఇంతవరకూ బాగానే వున్నావుగా ?"

"..........."

"బాగా నొప్పిగావుందా ? పోనీ వెళ్ళిపోదామా ?"

"అహ ! వద్దు చూస్తూనే వున్నాగా."— తప్పనిసరిగా పిక్చర్ చూస్తూకూర్చుంది. తను పిక్చర్‌చూస్తూనే వున్నట్టు రుజూ చేసుకోటానికి మధ్య మధ్య అడ్డదిడ్డంగా విమర్శలుకూడా చేసింది. మనస్సులాగుతోన్నా మళ్ళీ మళ్ళీ ఎడంవైపు తలతిప్పి వారగా వెనక్కి చూడటానికి ధైర్యం చాలలేదు—అందాన్నిచూసి ఆనందించే అదృష్టం మాత్రం ఎంతటి వాళ్ళకి! ఛ! పాడుగోల.

స్థాణువులా కూర్చున్న హేమలత పిక్చర్‌కాగానే సిర్షిపంగాలేచి నిలబడింది. మారాం చేస్తూన్న మనస్సుని మందలించే శక్తిలేక ఒక్కసారి సాహసంచేసి వెనక్కి చూస్తే....లేడు. కన్పించలేదతను. ఎంత తొందరగా వెళ్ళిపోయాడో ! ఆ పున్నమి చంద్రుడికోసం ఏ భాగ్యశాలిని నిరీక్షిస్తూ వుందో !— హేమచూపులు వెర్రిగా ఖాళీ థియేటరంతా పరుగులెత్తాయి.

ఇంటికి వచ్చేవరకూ మాటామంతీ లేకుండా నడిచింది శేఖరంవెంట. తలనొప్పితో బాధపడుతోన్న భార్యని మాటలతో విసిగించదల్చుకోలేదు శేఖర్. మౌనంగానే శేఖర్‌కి అన్నం వడ్డించి తనూ వడ్డించుకుంది-వేళ్ళుపెట్టి కెలకటం తప్పితే ఒక్కముద్దకూడా ఎత్తి నోట పెట్టుకోబుద్ధి కాలేదు. గ్లాసు అందుకుని నీళ్ళుతాగబోతే చటుక్కున ప్రత్యక్షమైంది....అతని ప్రతిబింబం ! చందమామని పోలిన ఆ ముఖారవిందం !- కదలని నీళ్ళలో నిలిచి నవ్వుతోన్న ఆ చంద్రబింబాన్ని చూస్తూ కూర్చుంది హేమ.

"ఏమిటలా చూస్తావ్ ? నీళ్ళలో నలకలేమైనా వున్నాయా ?"

"అబ్బే ! ఏంలేవు. వూరికే చూస్తున్నాను."

"పోనీ అంత అనుమానమెందుకూ ? పారబోసి మళ్లా తెచ్చుకోరాదూ ?"

గ్లాసు ఎత్తిపట్టుకుని నీళ్ళన్నీ తాగేసింది- "ఏమిటో ఆకలేలేదు." అంటూ పళ్ళెం వదిలి లేచిపోయింది.

"నీకు పిక్చర్ ఎలావుంది హేమా ?" పక్కమీద ఒత్తిగిలుతూ అడిగాడు శేఖర్. హేమలతకేమీ మాట్లాడాలనిపించలేదు. ముక్తసరిగా అంది :

● పత్రికా సంపాదకునివద్దకు ఒక యువ రచయిత కథ పట్టుకొచ్చాడు.

''మేము మంచిపేరున్నవాళ్ళవే తప్ప వేసుకో''మన్నాడు సంపాదకుడు.

''నాపేరు శశికాంత సుధామోహన్. ఏం, బాగాలేదా ?'' అని అడిగాడు రచయిత.

"పిక్చర్‌కేం? బాగానేవుంది."

"ఏం బావుందో...నీకేం నచ్చిందో.... చెప్పూ."

కొంచెం విసుగుదల కనపరిచింది హేమలత. "తర్వాత మాట్లాడుకోవచ్చు. పడుకుందురూ! తలనొప్పితో నేను సతమతమౌతోంటే...."

"ఇంకా తలనొప్పి తగ్గనే లేదూ? నిజంగా! మరైతే చెప్పవేం? కొంచెం అమృతాంజనం రాసేవాణ్ణిగా?" — లేవబోతున్న శేఖర్‌ని వారించింది.

"—నాకిప్పుడే మందులూ అక్కర్లేదు. కాస్త ప్రశాంతంగా నిద్రపోనివ్వండి. అదే తగ్గుతుంది."

"ఎందుకు హేమా నామీదంతకోపం? నేనేం చేశాననీ?" భయపడ్డకుర్రాడిలా బిక్కమొహంవేసి హేమ గుండెలమీదతల ఆన్చుకోబోయాడు శేఖర్.

హేమ నిర్లక్ష్యంగా పక్కకి జరిగిపడుకుంది. "నాకేం కోపంరాలేదు. బాగాలేదని చెప్పానుగదా? కాస్త విశ్రాంతిగా పడుకోనివ్వండి."

"నీయిష్టం హేమా! నీ ఆరోగ్యంకన్నా యెక్కువేమిటి?"— శేఖర్ హేమకి కొంచెం దగ్గిరిగా జరిగి నడుంచుట్టూ చెయ్యివేసి తృప్తిగా కళ్ళు మూసుకుపడుకున్నాడు. ఆటలాడి అలిసిపోయినపాపడిలా నిద్రలోకి జారిపోయాడు.

నడుంమీదనుంచి భర్త చేయి తీసివేసి లేచి కూర్చుంది హేమలత. బలవంతంగా కళ్ళు మూసుకున్నా నిద్ర రావటంలేదు. అతను.... అతను ....వెంటాడుతున్నాడు తనని. కాదనుకుని తోసివెయ్యటంచేతకావటంలేదు తనకి. కళ్ళుతెరచినా మూసినా ఒకే అంధకారంగా వుంది.

నీటిలోంచి తీసి ఒడ్డున వేసిన చేపలా గిలగిలా కొట్టుకుంది మనస్సు. పాల నురగలాంటి....ఆ సౌందర్యం – మల్లె వాసనలాంటి ఆ ఆకర్షణ....ఆహా! ఏభాగ్యశాలిని సొత్తో....! ఏ పుణ్యవతి వరమో!

నిస్పృహగా నిట్టూర్చింది హేమ! వెచ్చగా కన్నీరు జారింది చెంపలమీదుగా. నిశ్శబ్దంగా తుడుచుకుని తలగడమీదికి వాలిపోయింది.

దుఃఖపూరితమైన రాత్రి అంతా స్వప్నలోకాలలోనే విహరించింది హేమలత అంతరంగం.

"కలకాదుకదా?" అంటూ తర్కించుకొంది హేమలత మర్నాటి వుదయం. "ఆహా! ఎంత చిత్రమైనకల! ఎంత మధురమైనకల! కాని....కాని...."

"రాత్రి నిద్రపోలేదాఏమిటి? కళ్ళలా ఎర్రగావున్నాయేం?" అన్నాడు శేఖర్ హేమకళ్ళలోకి చూస్తూ.

చటుక్కున తలదించేసుకుంది హేమ– "ఎందుకు నిద్రపోలేదూ? బాగానే నిద్రపోయాను" అంది పైకి చూడకుండా.

"తలనొప్పి తగ్గిపోయిందా?"

"ఆఁ తగ్గింది."—మాటలు పెంచాలనీ. భర్తతో మునుపటిలా ప్రవర్తించాలనీ అనిపించలేదు హేమలతకి - నెమ్మదిగా తప్పుకుని వంటింట్లోకి దారితీసింది.

"హేమా! ఒక్కసారిలా వస్తావూ? కొంచెం తలదువ్వి వెళ్లు."

అప్రయత్నంగా మొహంచిట్లించుకుంది హేమలత—"నాకు ఖాళీలేదు. ఎసరు మరుగుతోంది. బియ్యం ఏరుకుంటున్నాను."

"మరగనిద్దూ!,ఒక్కసారివచ్చి వెళ్ళవే! పాపిడి తీసుకుంటే వచ్చిచావటంలేదు నాకు."

నిత్యం. అలా భర్త తలకి నూనెరాసి పాపిడితీసి చెంపలు దువ్వటం హేమకి అలవాటే. తను పనిలో వున్నప్పుడు - అడ్డదిడ్డంగా దువ్వుకుని యిన్ని వెంట్రుకలు మొహంమీదికి పడేసుకుని దగ్గిరికొస్తాడు శేఖర్! తను నవ్వి - "చేతకానట్టు ఇదో వేషం - బావుందికదూ!" అంటూ కసిరి క్రాపు సరిచేస్తుంది.

తప్పదుమరి. అయిష్టంగానే లేచి వెళ్ళి దువ్వెన అందుకొంది హేమ. నిటారుగా సూదుల్లా పొడుచుకొస్తున్న ఆ వెంట్రుకల మీద చెయివేసి నిమరటానికి హఠంచేసింది మనస్సు. - మెత్తని రబ్బరులా - నల్లగా నిగనిగలాడే....అతని నొక్కులజుత్తు అలలుగా కళ్ళముందు కదిలింది - గబగబా చెంపలు దువ్వేసి దువ్వెన టేబుల్‌మీదికి విసిరేసింది.

"ఆగవోయ్! ఏవిటా కంగారు?"

"ఎందుకూ?"

"ముందు వెనక్కిరా మరి."

"అబ్బ! చెప్పరాదూ?" పైటకొంగు వదిలించుకోటానికి ప్రయత్నించింది.

"ఏమిటో ఆ చిరాకు ... కాస్త షర్టు అందించి వెళ్ళు."

"బాగానేవుంది మీ సరసం. అవతల నాకు పనుందని చెప్పటం లేదూ?"

"అరె! నిన్న అచ్చం నీపోలి మనిషినే చూశానుమా!"

"కొంపతీసి నా బాకీ అయిదు రూపాయలూ ఆయన కిచ్చెయ్యలేదు గదా."

"ఏమిటబ్బా అంతరాచకార్యం? నీపని నాకుతెలుసులే,నీస్నానానికేగా నీళ్ళుమరుగుతున్నాయి. అబద్ధాలాడితే....శిక్షేమిటో తెలుసా?"

"చాలుగాని ముందీషర్టు అందుకోండి. నేను వెళ్ళాలి."

"అదేంకుదరదు. నేను గుమ్మం దాటేవరకూ నువ్విక్కడ వుండాల్సిందే!" శేఖర్ షర్టుతొడుక్కుని గుండీలు పెట్టుకుంటూంటే వుండబట్టలేక అంది—"చేతులలా పొడుగ్గా వదిలేసుకుంటే ఏం బావుంటుందీ? మడతలు పెట్టుకోరాదూ?"

"సినిమా హీరోని చేసేద్దామనుకుంటున్నావా నన్ను? అవశ్యం. రాణీగారి అభిరుచికన్నా ఈ దీనుడు వాంఛించదగినదేముంది?" చేతులు పొడుపుగా మడతలు పెట్టుకుని ఠీవిగా నిలబడ్డాడు శేఖర్— "ఎలావుంది? బావుందా?"

ఏమీనచ్చలేదు హేమకి........దుస్తుముస్తాబులో....అసలతనికి సాటిఎవరు?

అతనిలోని రాజసం....దర్జా....ఎంతటివాళ్లకి? “మీకంత బావున్నట్టులేదు. పోనీ అలవాటైతేసరి.” అంది క్లుప్తంగా. భర్త మొహంలోకి క్షణకాలంచూస్తే తన కళ్ళనావరించిన పొరలేవో వల్చబడుతున్నట్టు అన్పించింది- శేఖర్‌కళ్ళలోని ఆ పవిత్రత....పసితనం ... హేమని తలదించుకునేలా చేశాయి. తను ఘోరమైన తప్పుచెయ్యటం లేదూ?

దారితప్పి ప్రయాణించటం లేదూ? తనని ప్రాణసమానంగా ప్రేమిస్తోన్న భర్తని యింతగా అసహ్యించుకునే యీ దరిద్రపు రోజెలా దాపరించింది? శేఖర్ అగ్నిసాక్షిగా తన మెడలో తాళి కట్టినవాడు! తనతో నిండు జీవితాన్ని పంచుకున్నవాడు! మనోవాక్కాయ కర్మలా తన సాహచర్యాన్ని కోరుతూన్నవాడు! నిష్కల్మషంగా అర్ధాంగిని విశ్వసించి ఆరాధిస్తూన్నవాడు! శేఖర్ ఏమిటో తనకి క్షుణ్ణంగా తెలుసు — అతని సన్నిధిలో యెన్నడూ తను నిట్టూర్చలేదు - ఒక్కకన్నీటి బొట్టయినా చిందించలేదు. శేఖర్ వంటి భర్త యెంతో అదృష్టవంతులకుగానీ లభించదనీ - శేఖర్‌ని భర్తగా తను ఒక్కతే పొందగలిగిందనీ - మురిసిపోయిన సమయాలు-గర్వించిన క్షణాలూ యెన్నెన్నో.... వున్నాయి - వేటినీ తను మర్చిపోలేదు.

కాని ...శేఖర్ మన్మధుడుకాడు - అందగాడు కూడా కాదు. పెళ్ళిపీటలమీద తామిద్దరినీ పక్కపక్కగా చూసిన అమ్మలక్కలు బహిరంగంగానే చెవులు కొరుక్కున్నారు—" కాకిముక్కుకి దొండపండు కట్టినట్టేవుంది - పెళ్ళికొడుకు ...ప్చ్! ఏం బావున్నాడనీ? నల్లగా....సన్నగా ... గెడకర్రలా....అందమా? చందమా? మన హేమకి తగినవాడు కాదమ్మా!" అంటూ సానుభూతి కురిపించారు. తనకెంతో దిగులు వేసింది. అవమానంతో తల వంగిపోయింది. తనభర్త తనకి తగినవాడుకాడని అంతా అనుకుంటూంటే తనెలా భరించగలదు?

అంతా తను అందమైందే నంటారు. “బంతిపువ్వులా మెరిసే ఒళ్లూ - చంద్రబింబంలా చక్కని ముఖం-బారెడు తలకట్టు-తీర్చిదిద్దిన బొమ్మలావున్న మా హేమమ్మకేం లోటే? శ్రీరామచంద్రుడిలాటి మొగుడొస్తాడు.” అంటూండేది బామ్మ-ఆ బామ్మే పెళ్ళిలో తను చిన్నబుచ్చుకోవటం గ్రహించి కళ్ళనీళ్ళు తెచ్చుకుంది-చెవులు కొరుక్కుంటూన్న వాళ్ళందర్నీ కోపం తెచ్చుకు కేకలేసింది- “అందం కొరుక్కుతింటామా ఏమిటి? గుణం వుండాలి నూరేళ్ళు బతికే బతుకు-మనస్సులు కలియాలిగానీ. సంసారాలు చేసుకునేవాళ్ళకి అంతకన్నా మరేవీ అక్కర్లేదు. కుర్రాడు బుద్ధిమంతుడే. ఏం? కన్నులేదా? కాలు లేదా? ఈసారి ఎవరైనా నోరెత్తి వాగండి. చెప్తాను" అంటూ అందర్నీ తిట్టిపోసి తనని బుజ్జగించింది.

అప్పట్లో బామ్మ మాటలెంతో ఓదార్పు కల్గించాయి తనకి. రాగారాగా అవి ఎంత నిజాలోకూడా అర్థమయ్యాయి. తనూ శేఖరూ సన్నిహితం కావటానికి అందాల వంతెనే అక్కర్లేకపోయింది - శేఖర్ ఎందుకు అందగాడుకాడు? అతని కన్నుల్లో పవిత్రతవుంది. అతని మొహంలో మంచితనంవుంది. అతని శరీరమంతా అమృతం

నిండింది - అతని హృదయంనిండా సౌందర్యం దాక్కుంది—అతని అనురాగం తనకి సేదతీర్చింది - శేఖర్‌గాక యింకెవరున్నారు అందగాళ్ళు?—“దేవుడు నాకిచ్చిన వరానివి నువ్వు. కదూ?” అంది ఎన్నోసార్లు శేఖర్‌ని హృదయానికి హత్తుకుంటూ.

హేమ భారంగా బాధగా తలపట్టుకు కూర్చుండి పోయింది. అలాంటి తన శేఖర్ అసహ్యించుకునే రోజు దాపరిస్తుందని కలలోనైనా అనుకుందా? తనలో....ఈ చాపల్యం ఎక్కడిది? ఇన్నాళ్ళూ ఎలా మరుగునదాక్కుంది? తను ఇంత అతి సామాన్యమైన ఆడదేనా?

తన చరిత్ర ఎంత వున్నతమైనది! తన పుట్టినిల్లు ఎంత పవిత్రమైనది! పట్టుమని పదిసంవత్సరాలైనా నిండని వయస్సులో వైధవ్యం ప్రాప్తించింది తన మేనత్తకు. వీరేశలింగం పంతులుగారి రోజులలో పునర్వివాహం చేయాలని ప్రయత్నిస్తే సంఘసంస్కారులనందర్నీ తిరస్కరించిందావిడ. ఆనాటినుంచీ ఆహార వ్యవహారాలలో కఠోర నియమాలు పాటిస్తూ - పరోపకారమే పరమావధిగా భావించి - సుఖదుఃఖాలకు అతీతురాలై జీవిస్తూన్న మేనత్తని చూస్తే చేతులు జోడించాలనిపిస్తుంది ఎవరికైనా.

తన పినతల్లి మాత్రం? కార్తీక స్నానానికి చిమ్మచీకటిలో చెరువుకెళుతుంటే ఏ పాపిష్టివాడో చెయ్యిపట్టిలాగాడని అవమానం భరించలేక ఆత్మహత్యచేసుకుని అభిమానం కాపాడుకుంది.

కాని....తనను చూసుకుంటే తనకే ఆశ్చర్యం వేస్తోంది హేమలతకు మహాపతివ్రతలకు జన్మస్థానమైన భారతభూమి మీద పుట్టి పెరుగుతూన్న తనలో యింత చిత్రమైన వూహలు యెందుకు రేగుతున్నాయి? తన పుట్టినింటి శీలవతులపవిత్ర రక్తం తనలో ప్రవహించటంలేదా?

భారత నారీత్వం - పుట్టి పెరిగిన సంస్కృతీ - పురాణాలలో నీతిబోధలూ - కట్టుకున్న భర్తమీది అనురాగం - ఇవన్నీ ఒక్కసారిగా నిష్ప్రయోజనమైపోయాయా?-హాయిగా శాంతిగా భర్తనీడన సంసారం చేసుకునే భారతస్త్రీలో యింతటి క్షణికావేశం దాగివుంటుందా? పరపురుషుడి అందానికి ముగ్ధురాలై వివేకం మరిచి

మధ్యప్రదేశ్

రాత్రి బాగా పొద్దుపోయాక ఒక పానకాలరావు రోడ్డు పక్కగా పాకుతూ పోతున్నాడు. పోలీసువాడు అతన్ని ఆపి "ఏమిటి సంగతి?" అని అడిగాడు.

"హేం లేదు బ్రొదర్! హైదురూపాయలనోటు కోషం వెదుకుటున్నా"

"ఎంతసేపైంది నోటుపోయి?"

"పోయిందని ఎవడన్నాడు; వెదుకుటున్నానంతే."

దాసోహం చేసే వివశత్వం ఆవహిస్తుందా? ఏమో! ఎలా కాదనటం? తనలో ప్రస్తుతం ఏం జరగటంలేదనీ....?

"ఆడదాని మనస్సుకూడా చలిస్తుంది సుమా!" అంటే మరెప్పుడైనా అయితే హాస్యాస్పదంగా భావించేదే హేమలత. ఇప్పుడు....ఇప్పుడు....తనమనస్సు చలించ లేదూ? తనలో కోరికలు రేకెత్తలేదూ?- మనస్సూ తనువూ ఒక్కలా జ్వలించి పోవటంలేదూ?....ఈ అసంతృప్తి అగ్ని సెగలు....ఈ తీరని దాహపుమంటలు.... పెరిగి పెరిగి....వుధృతంగా పెరిగి....తనని సమూలంగా దహించి వేయవూ? తనవుని కిని వేళ్ళంటా కదిల్చివెయ్యవూ?

తెరలు తెరలుగా దుఃఖం ముంచు కొచ్చింది హేమలతకు. తెగిన గాలిపటంలా యథేచ్ఛగా కొట్టుకున్న మనస్సు యథా స్థానంలోకి వచ్చి వాలింది. రేగిన తేనె పట్టులా అలుముకున్న ఆలోచనలు తేలి తేలి గాలిలో కలిసిపోయాయి - తనను తను విమర్శించుకోవాలో. సమర్థించుకోవాలో తెలీని స్థితిలో అల్లాడిపోయింది-తన వూహ లేమిటో అతీతంగా వున్నాయి. తన గమ్య మేమిటో అయోమయమైపోయింది. తనని తను నిర్బంధించుకోవాలా? స్వేచ్ఛగా కట్లు తెంచుకోవాలా? ఏం చెయ్యాలి?.... అసలు తనేమిటి? ఏమౌతోంది?.... అర్థంకాకుండాపోయింది.

● ● ●

వెన్నెల చల్లగా లోకాన్ని పాలిస్తోంది. ఎంతోసేపటినుంచి అలా వెన్నెల చల్లద నంలో కూర్చున్నా శరీరం శాంతించటం లేదు హేమకి. మంద మందంగా పిల్లగాలులు ఒళ్ళంతా నిమిరి బుజ్జగిస్తోన్నా వూరట కల్గటంలేదు. నోరువిప్పి మాట్లాడాలంటే మనస్కరించటంలేదు - ఊహాలోకాల్లో విహరించాలంటే ధైర్యం చాలటంలేదు - నరకం అంటే వేరే యింకెక్కడుంటుంది?- తన సంతోషమే స్వర్గం - తన దుఃఖమే నరకం.

"హేమా!"

విన్పించనేలేదా పిలుపు.

చటుక్కున కళ్ళమీద చేతులు మూతలు పడటంతో త్రుళ్ళిపడింది హేమ. అంత లోనే కోపంతెచ్చుకుని-"అబ్బ! చేతులు తీయండి. ఏవిటా అర్థంలేని సరసం? నేనేదో పరధ్యాన్నంగా కూర్చుంటే హఠా త్తుగా వచ్చి కళ్ళుమయ్యటం ఏమిటి?" విసుగ్గా శేఖర్ చేతులు తోసివేసి లేచింది.

శేఖర్ మోటుగానే ఆమెని బంధించి బలవంతంగా బుగ్గమీదముద్దు పెట్టుకున్నాడు. "ఎన్నాళ్ళిలా పరాకులు చిత్తగిస్తావ్?"

కోపంతో మాట్లాడ దల్చుకోలేదు హేమ.

''ఇవ్వాళనీకోచిత్రమైన సంగతిచెప్తాను"

వినాలన్న కుతూహలమేం కలగలేదు హేమకి.

"పూర్తిగా వినకుండా నువ్వు కోపం తెచ్చుకోకు సుమీ!"

చిరాగ్గా అంది హేమ. - "కోపం.... అస్తమానూ ఎందుకొస్తుంది నాకు?"

"ఇదిగో ఇప్పుడు వచ్చిందిగామరి?- అయితే చెప్పేదా? ఎప్పుడెప్పుడు యింటికి వచ్చి నీతో చెప్పేస్తానా అని...."

"ఏవిటో అంత గొప్పసంగతి—!"

"ఇవ్వాళో చిత్రమైన అనుభవం అయింది నాకు."

హేమ విసుగ్గా రెండడుగులువేసి పిట్ట గోడకి ఆనుకుని నించుంది.

"చిత్రం - విచిత్రం - అనుకుంటూ కూర్చోకపోతే చెప్పరాదూ?"

"విను మరి - నేను మామూలుగా వచ్చే స్తోంటే ఓ అమ్మాయి ఆపేసింది నన్ను."- హేమ వెనగ్గా వెళ్ళి నుంచున్నాడు శేఖర్.

చిత్రంగా చూసింది హేమ.

"ఆశ్చర్యంగా వుందికదూ? నేనూ ఆలాగే కొంచెం ఆశ్చర్యపోయాననుకో."

"అమ్మాయి మిమ్మల్ని ఆపటం ఏమిటి? ఆసలెవరావిడ? ఎక్కడాపింది?" ఏమంత కుతూహలం లేకపోయినా సామాన్యంగా అడిగింది హేమ.

హేమ మొహంలోకి చూస్తూ అన్నాడు శేఖర్—"రోజూలాగే నేను సైకిల్ మీద వచ్చేస్తున్నాను హేమా! రైలుగేటు దాటిన తర్వాత చిన్నవంతెన వుంటుంది చూశావా? అదికూడా దాటాను. రోడ్డు వారగా ఓ అమ్మాయి నిలబడి వుంది - ఎవరోలే అను కొంటూ నాదారిన నేను రాబోయాను. - చటుక్కున ఆమె సైకిల్ కి అడ్డువచ్చేసింది. చెయ్యి జాపింది. సడన్ బ్రేకువేసి ఆగాను. ఓ అడుగుముందుకు త్రుళ్ళిపడి నిలదొక్కు కున్నాను. ఒక్కసారి ఏదో సెంటువాసన గుబాళించింది. నాకేదో అర్థంలేని అను మానం కలిగింది. మామూలుగా ఆవిడకేసి చూశాను. ఏమీ మాట్లాడటంలేదు. కాస్సేపు నేలమీదికి - కాస్సేపు నామీదికి కళ్ళు తిప్పి తిప్పి చూస్తూ నించుంది. నాకేం చెయ్యాలో అర్థంకాలేదు. అయోమయంలో పడ్డట్టే అని పించింది.

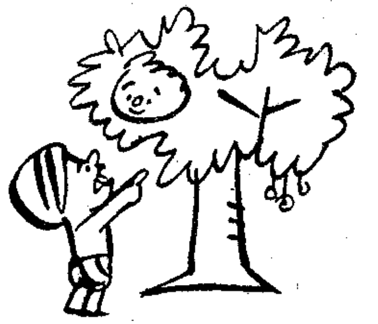

"ఇదిగో అబ్బాయ్! ఆ మామిడి చెట్టుమీంచి దిగొస్తావా? వెళ్ళి మీ నాన్నగారితో చెప్పనా?"

"ఆయన నా పై కొమ్మమీదే వున్నాడు. ఇప్పుడే చెప్పు."

"మీరు....మీరు....నన్ను పిల్చారాండీ?" అన్నా ననుకుంటా. ఎలా పల్కరించానో సరిగ్గా గుర్తులేదుగానీ తడబడ్డానని మాత్రం చెప్పగలను.

జవాబేమీ చెప్పకుండా తలఎత్తి సూటిగా చూస్తూ అదోరకంగా నవ్వింది.

"ఆ అమ్మాయి వేశ్యా ఏవిటి?" అంది హేమ వుండబట్టలేక.

"ఆఁ ఆఁ అటువంటి వృత్తి చేసుకునేదే" అన్నాడు శేఖర్.

హేమకి కుతూహలం పుట్టుకొచ్చింది- "ఆఁ అయితే అప్పు దేమైంది? మీరు మళ్లా ఏవన్నారు?"

"ఏమన్నానా? వినుమరి - అవి దేం జవాబుచెప్పకుండా నవ్వుతోంటే నాకు కాస్త చిరాకువేసింది. ఆవిడ వేశ్యలాంటిదేమో నన్న అనుమానమైతే కలుగుతోందిగానీ ఏమో - ఎలా నమ్మటం? నేనే పొరపడు

తున్నానేమో! అంత తొందరగా అపార్థం చేసుకోవటం తప్పుకదూ? అనుకుని కొంచెం బింకంగానే అడిగాను - చెప్పండి- నాతో ఏమైనా పనివుండి పిలిచారా?" అలా రెట్టించటంతో ఆ అమ్మాయి మరోసారి మొహమంతా చూసి చటుక్కున తల దించేసుకుంది - "నిజంగా మీకు తెలీకే అడుగుతున్నారా?"

నాకు మతే పోయిందనుకో, తన వుద్దేశ్య మేమిటో తేల్చి చెప్పదు. నన్నే అర్థం చేసుకోమన్నట్టు చూస్తుంది. ఆవిడ చెడి పోయిందేనని నిర్ణయించుకుందామా అంటే మనస్సుఒప్పటంలేదు-ఒకసారిచుట్టుపక్కల చూశాను. పుచ్చపువ్వులాంటి వెన్నెల్లో అలా మేమిద్దరం రోడ్డువారకి నిలబడి మాట్లాడుకోవటం నాకే ఏమిటో వెగటని పించింది - ఉన్నట్టుండి సైకిల్‌మీద చెయ్యి వేస్తూ అంది-

"అదిగో అటుపక్కగా యిల్లు వుంది. రండి వెళ్దాం."

ఆ చొరవకి నేను నిర్ఘాంతపోయాను. అంతా అర్థమైపోయింది. తల అడ్డంగా తిప్పుతూ - "క్షమించండి. నేను యింటికి వెళ్లాలి." అనేశాను అప్రయత్నంగా. సైకిల్ నడిపించుకురాబోయాను. గట్టిగా పట్టుకుంది హేండిల్‌బార్‌ని —

"నన్ను అపార్థం చేసుకోకండి. నేను అందరిలాంటిదాన్ని కాదు. మీరేం భయ పడకండి." అంది దీనంగా చూస్తూ - నాకేమనాలో అర్థంకాలేదు. పిచ్చివాడిలా చూస్తూ నించున్నాను.

"నన్ను నమ్మండి. మీ ఆరోగ్యమేమీ పాడుకాదు. నేను బొత్తిగా అంతచెడ్డదాన్ని కాదు." ఆమె కంఠస్వరం వణకటం నాకు స్పష్టంగా తెలిసింది. నేను ధైర్యం చేసి అన్నాను - "మీగురించి నేను చెడ్డగా భావించటం లేదులెండి....కాని....కాని.... ఇలాంటి అలవాటు నాకెప్పుడూ లేదు."

నమ్మలేనట్టు చూసింది - అంతలోనే ముఖకవళికలు మరోరకంగా మార్చు కుందిగా "అవును. మిమ్మల్ని చూస్తూనే నలా అనుకున్నాను. అయినా నా అవసరం కోసం పిలిచాను."

"అవసరమా? ఏమిటది?"

నిరాశతో వూగిసలాడుతున్నట్టునవ్వింది- "మా బాధలు మీకెందుకులెండి. దయవుంచి ఒక్కసారి మాయింటికి వచ్చివెళ్తే.... సంతోషిస్తాను." ఆమె మాటల్లో మోసం, నటన....లాంటివేమీ వున్నట్టనిపించలేదు. నిజంగా ఎంతో అభిమానవతిలాగే గోచ రించింది. ఒకవేపున జాలికలిగినా మొండి కేసి అన్నాను-"నేను ముందేచెప్పాను. ఇలాంటి అలవాటు నాకు లేనూ లేదు. ఇష్టమూలేదు. ఇప్పటికే చాలా ఆలస్య మైంది. ఇంటికి వెళ్ళాలి."

"మీ భార్యగారు ఎదురుచూస్తూ వుంటారా?" నవ్వింది.

"తప్పకుండాను. నేను యింటిగడప ఎక్కేవరకూ బిక్కుబిక్కుమంటూ కూర్చుని వుంటుంది."

"అదృష్టవంతులు" గొణుక్కుంది - అంతలోనే తలెత్తి అడిగింది-"ఆవిడ చాలా అందంగా వుంటారా?"

"చూడండమ్మా! అలాంటి విషయా లన్నీ ముచ్చటించుకునే సమయంకాదు ఇది....మీయింటికి మాత్రం నేను రాలేనని

చెప్పటానికి విచారిస్తున్నాను. ఇందాక అవసరమో....ఏదో....అన్నారే....అదే మిటో చెప్తే...నాకు వీలైతే సహాయం చేస్తాను."

అంతలోనే వెక్కివెక్కి ఏడవటం ప్రారంభించింది నేను గాభరాపడిపోయాను. అనవసరంగా నన్నేం అల్లరిచెయ్యదుగదా అని భయపడ్డాను.

"మీరలా ఏడవకండి - చూడండీ! ఏమైందనీ? నేనేం అనలేదే!"

"క్షమించండి. మీరు నన్నేం అనలేదు. మిమ్మల్ని చూసి మీ మాటలు వింటోంటే నా దుఃఖం కట్టలు తెంచుకుంటోంది. అంతా మీవంటి వుత్తములేవుంటే నావంటి దౌర్భా గ్యులు తయారయ్యేవారే కాదు....సుఖంగా భర్తతో కాపురంచేసుకుంటున్న నన్ను మచ్చికచేసుకుని మాయమాటలు చెప్పి నమ్మించి తీసుకువచ్చి....ఈనాటి కిలా మోసంచేసిపోయాడో పుణ్యాత్ముడు." మళ్లా ఆపుకోలేకుండా వెక్కివెక్కిఏడ్చింది. కొంచెం తేరుకుని-"మాన మర్యాద లమ్ము కుని ఏడాది పసివాణ్ణి బ్రతికించుకు వస్తు న్నాను - నాకు జరిగిన మోసాన్ని క్షమించ లేకపోయినా నా బిడ్డని దూరంచేసుకోలేను- అన్నిటికీ చెడిపోయిన నాకు నా పసివాడైనా దక్కుతాడోలేదో - పుట్టెడు జ్వరంలో పడి వున్నాడు. మంచి మందులు వాడే అదృష్టం లేదు. నా పాప.... నా పాప...." మన స్సులో యిముడ్చుకోలేని బాధనంతా ఏడుస్తూ ఏడుస్తూ నాతో వెళ్ళబోసుకుంది. పాపం నాకు ఎంతో జాలివేసింది. ఆమెని సంతోషపెట్టటానికి ఏమైనా చెయ్యగలిగితే బావుండును." అన్పించింది. ఆమె మొహం కేసి చూస్తూ అడిగాను-"చూడండి మీరేం చదువుకోలేదా?"

ఆమె నిట్టూర్చింది—"అవును. మీలా తెలిసినవారంతా నాదే తప్పంటారు. భర్తకి ద్రోహంచేసి పరాయివాడితో లేచివచ్చిన నాకు వివేకంఏది? ఎంత చదువుకుంటే మాత్రం ఎందుకు? కాల్చనా? దురదృష్ట దేవత నెత్తెక్కి అలా ఆడించింది....అంతా నా ఖర్మ....ఖర్మ ..." అంటూ వాపోయింది.

"జరిగిపోయిందానికి బాధపడి ఏం ప్రయోజనం? పోనీ యింటికివెళ్ళి క్షమా పణ కోరుకుంటే,...." నామాటలు నాకే అసందర్భంగా వినిపించాయి. ఆమె విచి త్రంగాచూసింది-"నన్ను ఎగతాళి చేస్తు న్నారా బాబూ? ఎవరితోనో లేచిపోయి

మేనేజరు హెడ్‌గుమాస్తాను పిలిచి ''ఇదిగో. కొత్తగా వచ్చిన ఆ గుమాస్తా రోజల్లా ఏం చేస్తూవుంటాడు ఆఫీసులో?''

''ఈగలు తోలుకుంటూ వుంటాడండి''

''అంతేనా:''

''అప్పుడప్పుడు ఒకటీ అరా ఈగల్ని పట్టుకుంటూ వుంటాడండి.''

పిల్లనికని మళ్ళాయింటికివస్తే ఆదరించటానికి ఆయనేం మానవాతీతుడా ? పరువు మర్యాదలులేని అనామకుడా ?....ఆ పుణ్యాత్ముడికి మళ్ళా ఈమొహంచూపించగలనా ? నావల్లకాదు....నావల్లకాదు - ఈ రకంగా కూడా బ్రతుకు గడవకపోతే నా గోదావరి తల్లివుంది, నేనువున్నాను."

"తప్పు, అలాంటి పనెప్పుడూ చెయ్యకండి. మీ అబ్బాయి పెద్దవాడైతే మిమ్మల్ని చూస్తాడు. ఆ ఆశపెట్టుకు బ్రతకాలి—"

నిరాశగా నవ్వింది - "వాడు బ్రతికి నప్పటిమాటకదా నన్ను బ్రతికించటానికి ?"

గుర్తువచ్చి చటుక్కున పర్సుతీశాను. ఒక పదిరూపాయల నోటూ కొంత చిల్లరా- "చూడండమ్మా ! ప్రస్తుతానికి యిదే నాదగ్గిరవుంది. అబ్బాయికి వైద్యం చేయించండి." అంటూ యివ్వబోయాను

ఆశ్చర్యంగా చూసింది - "మీరు మా యింటికి రానన్నారుగా ?"

"రాకపోతేనేం ? పసిబిడ్డకోసం నే నిది యిస్తున్నాను. తీసుకోండి. అనుమానం ఎందుకు ?"

"ఒద్దులెండి. అందరూ మీవంటి మగవాళ్ళే అయితే నేను బ్రతకలేనని భయపడాలిగానీ....ప్రస్తుతానికి ఆ బెంగేమీ లేదు. మరో గంటసేపు యిక్కడే నించున్నానంటే రెండో మూడో సంపాదించుకోలేకపోను. ఈ పది రూపాయలూ నాకిచ్చి అపాత్ర దానం చేయకండి. మీకు తృప్తివుండదు. నాకు సంతోషమూ వుండదు.

"మీ పరిస్థితులు మీవి. మిమ్మల్ని నేను విమర్శిస్తాననుకోవద్దు. ప్రతీ మనిషీ వున్నంతలో, వున్నతంగా బ్రతకాలనే ఆశిస్తాడు. మీ రింత దిగజారిపోయారనుకుంటే ఇంత కన్నా మరో దారి లేకనేకావచ్చును. మీకేదో నీతి బోధచేయాలనీ మిమ్మల్ని మార్చాలనీ నా వుద్దేశ్యంకాదు. పసివాడు జ్వరంతో వున్నాడన్నారు. వెంటనే యింటికి వెళ్ళి ఏ డాక్టర్‌దగ్గిరికైనా తీసికెళ్ళి మందు వేయించండి. అందుకే ఈ డబ్బు సంతోషంగా యిస్తున్నాను." అంటూ నోటు ముందుకు చాపాను.

ఆమె ఆవేశంగా చేతులు జోడించింది- "మీరు సాక్షాత్తు దైవస్వరూపులు. మీ భార్య కలకాలం పసుపుకుంకుమలతో వర్థిల్లాలి. చెడిపోయిన ఆడదానితో ఇంత గౌరవంగా- ఇంత అభిమానంగా మాట్లాడే మగవాడిని నే నెన్నడూ చూడలేదు. అన్నగారూ ! ఈ డబ్బు తీసుకుంటాను. మీ చేతి చలవ వల్ల నా బిడ్డ నాకు దక్కుతాడుకూడాను. ఈ దౌర్భాగ్యురాల్ని మర్చిపోకండి- మిమ్మల్ని జీవాలున్నంతకాలం గుర్తువుంచుకుంటాను....మరి వెళ్ళిరండి." ఆమె కంఠం రుద్ధమైంది. నాకుకూడా దుఃఖం ముంచుకు వచ్చినట్టయింది. ఏమీ మాట్లాడలేకపోయాను-"వెళ్తానమ్మా !" అనేసి రెండడుగులు ముందుకు వేసి ఆగి వెనక్కి చూశాను. ఆమె కదల్లేదు. నాకేసే చూస్తూ నించుంది.

"మీ పేరేమిటమ్మా ? అభ్యంతరం లేకపోతే...."

"నా చరిత్ర తెలిసి నా పేరువింటే.... అసహ్యించుకుంటారు .... చెప్పమంటారా ? రుక్మిణి....చూశారా ? ఎంత పవిత్రమైన...."

"పేరులో ఏముంది ? వస్తానమ్మా !" అనేసి సైకిల్ నడిపించుకుని రోడ్డుమీదికి

వచ్చి ఈ జరిగిందంతా నీకు చెప్పాలని ఆఘమేఘాలమీద వచ్చేశాను." శేఖర్ హేమభుజాలు పట్టి కుదుపుతూ అన్నాడు- "విన్నావా ? ఎలా వుంది ?"

ఆలోచనల్లోంచి తేరుకుంటూ అంది హేమ - "విన్నాను. విన్నాను." నాలుగడుగులు నడిచి కొబ్బరి ఆకులు వాలేచోట పిట్టగోడకి ఆనుకుని కూర్చుంది - శేఖర్ ఆమె గడ్డం పట్టుకుని కళ్ళలోకి చూస్తూ అడిగాడు —

"నీకేమైనా కోపం వచ్చిందా నామీద?"

"ఎందుకు ?''

"అలా అంతసేపు ఆవిడతో మాట్లాడానని.''

"కోపం రాలేదుగానీ - మిమ్మల్నికొన్ని విషయా లడగాలనుకుంటున్నాను. మనస్ఫూర్తిగా చెప్తారా ?''

"హేమా ! నామీద నీకెందుకలాంటి అనుమానం వచ్చింది ?''

"అయితే చెప్పండి. మీ రెందుకని ఆమెతో వెళ్ళలేదు ?''

"ఇదేం ప్రశ్న ? నేను ఆమెతోవెళ్ళటం తప్పుకాదా? నీకుతెలీకే అడుగుతున్నావా ?"

"ఏం తప్పు ? ఎందుకు తప్పు ? మీ వుద్దేశ్యం చెప్పండి. తప్పేమిటో ఒప్పేమిటో నాకేం తెలీటంలేదు. మగవాళ్ళు ఏంచేసినా తప్పుకాదటగా ?"

"నిజమే. సంఘం అలాగే అంటుంది. కాని అందులోనాకుధర్మంకన్పించటంలేదు."

"ఎందుకని ?"

"మనస్సు అనేది స్త్రీ పురుషులిద్దరికీ ఒక్కటే. శారీరక సుఖాలు యిద్దరికీ

రోడ్డు రిపేరు జరుగుతున్నచోట

ఒకరు : "చూశారా ! ఆ మిషను రోడ్డు నెలా తవ్వేస్తోందో !"

మరొకరు : "అవునుమరి. అదే లేకపోతే వందమంది కూలీలు గునపాలతో తవ్వాల్సి వచ్చేది."

మొదటివాడు: గునపాలులేకపోతే లక్షమంది చెంచాలతో తవ్వాల్సి వచ్చేది !"

కావాలి. కాదంటే అది మన మూర్ఖత్వమే అవుతుంది. అవునంటావా ?"

"ఊఁ"

"అందుకే యుక్తవయస్సు వచ్చేసరికి వివాహం పేరిట ఒకస్త్రీని, మరొక పురుషుణ్ణి న్యాయ సమ్మతంగా కలపటం జరుగుతుంది. వారిద్దరే ప్రకృతీ పురుషులుగా జీవిస్తూ సృష్టిధర్మాన్ని పెంచాల్సి వుంటుంది. చూడుహేమా ! అందరూ యిలా కొన్ని కట్టుబాట్లకు లోనై బ్రతికితేనే సంఘం మొత్తంగా శాంతి సౌఖ్యాలతో నిండి వుంటుంది."

"కాని ....ఆ స్త్రీ పురుషుడికిగాని........ పురుషుడు స్త్రీకిగానే యిష్టంకానప్పుడు ?''

"అది వ్యక్తిగతం—అలాంటి పరిస్థితి రాకుండా వివాహానికి ముందే జాగ్రత్త పడాలి."

"పోనీ వివాహం జరిగాకే అలాంటి అయిష్టాలేమైనా సంభవిస్తే....?"

"న్యాయమైన కారణం వుండాలి అప్పుడే వాళ్ళని సమర్ధించటానికిగానీ క్షమించటానికిగానీ అర్హత వుంటుంది - ప్రస్తుతానికి నా విషయమే తీసుకో. నేను రుక్మిణితో వెళ్ళటం తప్పుకాదంటావా? నీవల్ల నేనేమైనా అసంతృప్తి పొందుతున్నానా? సుఖపడలేకపోతున్నానా? ఎందుకని నా నీతిని నేను పోగొట్టుకోవాలి?''

''నీతి మగవాడికి కూడా ముఖ్యమంటారా?''

''ముమ్మాటికీ. మగవాడు నీతిగావుంటే ఆడది చెడిపోయేమార్గం లేదు.''

''అయితే ఒక్కటి చెప్పండి. నీతి శాస్త్రాలు వల్లెవేసుకుని దానికోసమే కోరిక చంపుకుని కట్టుబడ్డారా? లేక....''

''హేమా! ఇంతకాలానికి కూడా నన్ను అర్థంచేసుకోలేక పోయినందుకు విచారిస్తున్నాను. నిన్ను తప్పితే యింత సన్నిహితంగా మరెవ్వరినీ రానివ్వలేను. నామనస్సునిండా నిన్నే ప్రతిష్ఠించుకున్నాను. భగవంతుడు ప్రవేశించటానికి కూడా చోటు లేదు.'' ఆవేశంగా హేమని గుండెలకి అదుముకున్నాడు శేఖర్. హేమ లేవటానికి ప్రయత్నించకుండావాలిపోయి పడుకుంది-''

''ఆ రుక్మిణి అందమైందేనా?''

''అంటే?''

''అంటే తెలీదా? నాకన్నా అందంగా వుందా?''

"చాలా అందంగా వుంది. మిసమిసా మెరిసినట్టు కన్పించింది."

"వెన్నెల్లో అలా కన్పించిందేమో...."

"కాదు. ఈ వెన్నెల్లో వున్న నీశరీరం అంత తెల్లగాలేదు."

"పోనీ జుట్టు నొక్కునొక్కులుగా అందంగావుందా?"

"చెప్తానుండు. అందమంటే యిప్పుడర్థమైందినాకు - నీ అంచనాలప్రకారం రుక్మిణి సౌందర్యరాశి అంటే అతిశయోక్తి కాదు. విశాలమైన కళ్ల మూగభావాలు ప్రదర్శిస్తోంటే చూడడానికి విచిత్రంగా వుంటుంది. శంఖంవంటి ఆమె నున్నని మెడలో ఒకే ఒక నల్లపూసలదండ. నుదుటి మీదికి పరిగెత్తి గంతులేసే అల్లరిజుత్తుని అదిలించాలని అస్తమానం ప్రయత్నిస్తూనే వుంటుంది. ఆమె అలంకరణలోకూడా ఏదో గాంభీర్యం పుట్టిపడుతుంది. ఆమె చదువుకున్నదికూడాను. సున్నితంగా, వివేకంగా మాట్లాడుతుంది-ఆమెలోవున్న సంస్కారం అన్నివిధాలా ఎదటివ్యక్తిని ఆకర్షించగలదు."

హేమ చంద్రుడిలోకి చూస్తూ అడిగింది హేళనగా-"అంత అందాలరాశి మీ కెందుకని నచ్చలేదు?"

"హేమా! ఎదటివ్యక్తిని అర్థంచేసుకోలేకపోతే అది నీ బలహీనత. ఆమె ఎటువంటిదని నువ్వడిగితే నిర్మోహమాటంగా చెప్పాను. అంతే. నాకు కావల్సింది మాత్రం ఆమె అందచందాలు కావు - రంభ ఎలావుంటుందో చూడకపోయినా రంభను తలపింపజేసేవాళ్ళు నిత్యజీవితంలో తరుచూ తారసపడుతూనేవుంటారు.

"ఒక్కమాట- అడ్డువచ్చాననుకోకండి. అటువంటి సమయాలలో మనస్సు ఎన్నడూ చలించలేదా?"

గర్వంగానవ్వాడు శేఖర్-"ఎన్నడూలేదు. ముందు అలా జరగదని కూడా చెప్పగలను. నామీద నాకు అంతమాత్రం విశ్వాసంవుంది. నన్ను నమ్ము హేమా! నా మనస్సులో హత్తుకున్నచిత్రం అంత తేలికగా చెదిరిపోదు. నన్ను నమ్మినవ్యక్తికి నేనెన్నడూ మోసం చెయ్యలేను. ఒకరకంగా యిది నా బలహీనత కూడాను.''

పవిత్రతతో ప్రకాశిస్తోన్న శేఖర్ కళ్ళలోకి చూడలేక తల దించుకొంది హేమ.

''హేమా! నిజంచెప్పు. ఎంత నవమన్మథమూర్తిని చూస్తేమాత్రం నీ మనస్సు చలిస్తుందా? స్త్రీ హృదయానికున్న పవిత్రత పురుషుడికి లేనే లేదనుకున్నావా?''

భయంతో బిగుసుకుపోయింది హేమ. తన మనస్సు తెలుసుకుని అపహాస్యం చేయడం లేదుకదా! అన్నట్టు బెంకుగా చూసింది.

"ఎందుకలా చూస్తావ్? తప్పుగామాట్లాడానా?"

"..............."

"మాట్లాడు హేమా! కోపంవచ్చిందా?"

"లేదండీ! నాకేం కోపంరాలేదు." బావురుమని ఏడవాలనిపించింది. తను ఎంత నీచమైందో తెలిస్తే శేఖర్ ఏమౌతాడో! అతని అనురాగానికి ప్రతిఫలం నిజంగా తను యివ్వలేకపోతోందేమో! లేకపోతే మగజన్మఎత్తిన అతడే అంత పవిత్రంగా వుంటుంటే తను....తను....ఇంత చలించిపోవటం ఏమిటి?—

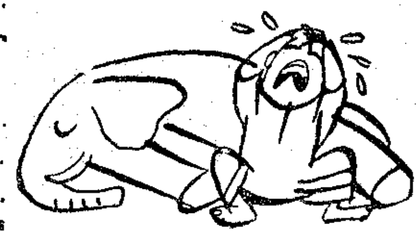

ఒక 'జూ'లో ఏనుగు చచ్చిపోతే అంతా కంటతడిపెట్టారు. ఆ ఏనుగు సంరక్షణభారం ప్రత్యేకంగా చూసే వాడుమాత్రం గుండెలు బాదుకుంటూ గంటుపైగా ఏడ్చాడు. వాణ్ణి చాలా సేపు ఓదార్చి "ఎందుకింత ఏడ్చావోయ్" అని అడగ్గా "దాన్ని పాతేసేందుకు గొయ్యితవ్వేది నేనేకదా!" అని మళ్ళీ బావురుమన్నాడు.

"ఎందుకంత మౌనంగాకూర్చున్నావు?"

"అబ్బే! ఏంలేదు. రుక్మిణిగురించి ఆలోచిస్తున్నాను."

"ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నావు?"

"ఆమె తప్పేచేసిందికదూ!

"అంతే అనక తప్పదు మరి. వివాహం - భార్యాభర్తల బంధం కేవలం శారీరక సౌఖ్యాలకోసమేకాదు. సామాజికంగా, నైతికంగా కొన్ని బరువులూ బాధ్యతలూ వహించాల్సివుంటుంది. అవసరమైనచోట త్యాగ ధర్మంకూడా నిర్వర్తించాలి-నేను నా యిష్టంవచ్చినట్టూ నువ్వు నీ యిష్టంవచ్చినట్టూ సంచరిస్తే ఇక మనకిబంధం ఎక్కడిది? ఈ మమకారం ఎక్కడిది? నువ్వు నాకోసం

నిరీక్షిస్తూవుంటావని తెలిసినప్పుడే నేను నిన్ను చేరుకోవాలని తహతహలాడగలను. న్యాయసమ్మతంగా మనకు సంతానం కల్గితే సంతోషంగా స్వీకరించగలం—మన సంఘ నియమాలు ఎంత కఠినమైనవో అంత మృదువైనవి కూడాను."

"స్త్రీపట్ల అన్ని విధాలా న్యాయం జరుగుతోందంటారా?"

"లేకపోవచ్చు. క్రమంగా అదికూడా పొందగలం. ఈ నీతినియమాలు-ఈ కట్టుబాట్లూ లేకపోతే "నా" అనేదేమీ మిగలదు. నువ్వు నా ఒక్కడికే భార్యవుకావు. ఇది మన యిద్దరికే యిల్లుకాదు - నీమీద అందరికీ హక్కువుంటుంది. అలాగే నేను నీవంటి వాళ్ళు చాలామందితో సంబంధాలు పెట్టుకోగలను. అప్పుడు ఎవరి స్వార్థం వాళ్ళది. ఒకరి కష్టసుఖాలు ఒకరివికావు. ఒకరి మంచి చెడ్డలు మరొకరివికావు."

"పోనీ ఆర్థికంగా అందరూ సమానత్వాన్ని పొంది ఎవరి స్వార్థం వాళ్ళే చూసుకోవచ్చుగా? ఒకరిమీద ఒకరు ఆధారపడటం దేనికి? అవకాశాలు యిస్తే స్వతంత్రించి బ్రతకలేదూ?

"స్త్రీ పురుష భేదం ఎందుకు? మొత్తంగా ఆలోచిస్తే ధనాన్నీ దర్జానీ—అధికారాన్నీ-హోదానీ-అఖరికి శారీరక సుఖాన్నికూడా మరిపించే శాంతిదాయకమైన అనురాగాన్ని కోరుతుంది అంతరంగం. శరీరంలో జవసత్వాలు వున్నంతవరకే ఈ విచ్చలవిడితనం పనికివస్తుంది. ఆటు తర్వాత అతి ప్రశాంతమైన స్థానం కావాలి విశ్రమించటానికి. అప్పుడది ఎలా సాధ్యం?- రుక్మిణి విషయం చూడు. భర్త దగ్గరేవుంచే ఆవిడ కష్టసుఖాలూ ఆ బిడ్డ బాధ్యతలూ అతనే వహించేవాడు. కాని ఆవిడ వున్మాదిస్తోత్తు. సుఖించటానికే గాని భరించటానికెవ్వరూ ముందుకురాలేరు. ఒకే తప్పు స్త్రీ పురుషులిద్దరూ చేసినా దాని ఫలితం - ఒక్కస్త్రీయే అనుభవిస్తోంది ప్రత్యక్షంగా. స్త్రీ మీద ప్రకృతే పవిత్రమైన బాధ్యత పెట్టింది. దాన్ని అంత పవిత్రంగా నిర్వర్తించాల్సిన అవసరం స్త్రీకి వుంది. తనబిడ్డకు తండ్రి ఎవరో తెలుసుకోలేని స్త్రీ మనోవేదనకన్నా క్షణికమైన శరీర సుఖంలో వున్నతివుందా? అందుకే అన్ని కట్టుబాట్లూ - అన్ని నియమాలూను. చెడిపోవటంలో కూడా సమానత్వం కావాలా స్త్రీకి?''

వింతగా చూసింది హేమలత. ఏదో ధైర్యం తెచ్చుకుని చిత్రంగా అడిగింది - ''నామనస్సు ఎన్నడూ చలించివుండదని మీరనుకుంటున్నారా?''

"మానవుడికి చాంచల్యం అతి సహజం. నీలోనూ ఆ ధర్మంవుంటే వుండవచ్చును. కాని మనం వివేకంగల వ్యక్తులం. ఆలోచించగలగటం మన జన్మహక్కు - పశువులకీ మనకీ తేడావుంది. ఉండాలి. మనస్సు చలించినంత మాత్రాన మన వివేకం ఏమౌతుంది? నీ సుఖదుఃఖాలు అంచనా వేసుకోలేని హీనస్థితిలో నువ్వున్నావని నేను అనుకోను."

హేమ స్థాణువులా కూర్చుండిపోయింది. తనకు ఏదిసుఖం? ఏది దుఃఖం? శాశ్వతమైన శాంతిమార్గమా? క్షణికమైన శరీర సౌఖ్యమా? ఏది?....ఏది?....తటుక్కున మోకాళ్ళలో తలదాచుకుంది.

"హేమా! ఏమిటి? ఏమైంది?" ఆతృత పడ్డాడు శేఖర్.

హేమ వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూ అతని హృదయంమీద వాలిపోయింది.

"ఏమైంది హేమా ఏడవకు. ఏడవకు. ఈ ఒక్కరోజు నాతోసరదాగా మాట్లాడుతూ కూర్చున్నావు. వారం రోజులనుంచీ—"

"నన్ను క్షమించరూ నన్ను నన్ను...."

మాటలు పెగలలేదు. శేఖర్ గుండెలమీద చేత్తో రాస్తూ అతని భుజంమీద తల ఆన్చుకుంది హేమ.

"ఏమిటో నాకుచెప్పు హేమా! నేను వుండగా నువ్వు ఒక్కదానివే బాధపడవచ్చునా? నీ కష్టం నన్నూ పంచుకోనీయవూ?'' హేమకళ్ళు ఒత్తి చెంపలు తుడిచి బుజ్జగించాడు శేఖర్.

దుఃఖావేగం తగ్గి కొంత ఉపశమించింది హేమ—"వారంరోజుల క్రిందట నాకో పాడుకల....పీడకల వచ్చింది."

"పీడకలా? ఏమనీ?"

"పెద్ద విషపునాగు నా గుండెమీద బలంగా కాటువేసింది - అంతే. ఆ దారుణ విషం నాలో నరనరానా పరిగెత్తి నా శరీరమంతా వికృతమైపోయింది. నా రూపమే మారిపోయింది. నేను సజీవంగానే యమయాతన అనుభవించాను."

"హేమా! ఇంతచిన్న విషయానికి బాధపడాలానువ్వు? జీవితంలో ఒక్క పీడకలేనిటి? ఎన్నో విషాద సంఘటనలు ఎదుర్కోవలసివుంటుంది. ఎంత దారుణమైన పరిస్థితులు సంభవించినా సడలిపోకూడని మనోధైర్యం - ఆత్మవిశ్వాసం-అప్పుడు ఏ పీడకల ఏమీచెయ్యలేదు."

ఒకావిడకి కళ్ళజోడును సిఫార్సు చేస్తూ చిన్నప్పటినుంచే జోడు పెట్టుకుని వుంటే చూపు యింతపాడై వుండేదికాదని డాక్టరు మందలించాడు. ఆవిడ మొగుడు కళ్ళజోడు కొని బిల్లును వెంటనే మామగారికి పంపించాడు.

ఆ మాటలు హేమ హృదయానికి చాలా ఊరట కల్గించాయి. నిజంగా పీడకలే వచ్చింది. కాకపోతే ఏమిటి? తను మారిపోవటం ఏమిటి? తన మనస్సు....చలించటంఏమిటి? అందానికి అవధివుందా? సుఖానికి సరిహద్దువుందా? తనకి వున్నదే పరమావధి! తను పొందగలిగేదే పెన్నిధి.

శేఖర్! నిజంగా....తనపాలిట పెన్నిధి కాదా? తనకు....దేవుడిచ్చిన వరంకాదా? తన శేఖర్‌కన్నా....సౌందర్యమూర్తి మరెవరు? హాయిగా తేలిపోతోన్న మనస్సుతో తలఎత్తి ఆకాశంలోకిచూసింది అరమోడ్పు కన్నులతో....

చిలిపిజాబిల్లి ఫక్కుమని నవ్వింది.

□□□